

maar wat. Hij scheen plots vertederd want hij vroeg me of ik naar de doods-kamer wilde gaan.

„Zij was wel ziekelijk, doch haar overlijden is zo onverwachts voor-gevallen....”

Hij leidde mij de trap op. Ik hoorde beneden ons in de keuken het gerucht van stemmen. Zou zijn nicht daar ook wezen? Maar ik mocht niet bitter worden; ik was te laat gekomen of misschien kwam ik ook te vroeg — en had ik haar beter nooit terug gezien. Ik zou haar nog éénmaal willen aan-schouwd hebben in het schone licht van de zon. Eénmaal en het dan uit-vagen. Vijf en twintig jaar van mijn leven vergeten, hun gedachtenis ver-brijzelen, vernietigen in mijn geheugen en in mijn hart. In de schemer-klaarte van de kaarsen lag zij ingevallen en grauw. Het mooie blonde haar plakte te dicht tegen haar schedel en de gesloten ogen lagen als holten in haar gelaat. Het schoonste waren nog haar gevouwen handen, die mij eens zo dierbaar waren, nu tot was versteven boven haar borst. Ik had geen ge-dachten, ik had geen gevoelens. Misschien moest ik gebeden hebben, maar ik prevelde geen enkel woord.

Hij stond achter mijn rug en zei: „Gij hebt kans, Albert, gij hadt ook in mijn plaats kunnen zijn.”

Ik had de moed niet om hem het enige passende antwoord in zijn smoel te slingeren. Ik had niet veel moed meer, ik zag de nutteloosheid van alle bezit in. Hij kwam achter mij aan naar beneden en hij wilde mij in de keuken binnenloodsen. Doch ik weigerde, ik had de tijd niet, loog ik. „De begraving is morgen te negen uur” verklaarde hij. Ik knikte. En overigens, stik vent, verdwijnt, sterf honderdduizend maal!

Ik liep door de straten juist zoals ik zou gelopen hebben ware zij nog in leven geweest, ware zij mijn Netje geworden en gebleven. Niemand keek mij aan. Ik kocht mijn spoorkaartje, ik had het recht niet om flauw te doen. En ik had er ook niet eens de lust toe; de genade van de overgave aan mijn hart en zijn leed, zij bleef mij onthouden. De avond viel, de aarde draaide voort langs haar bepaalde baan. En had ik een toevallig medereiziger gehad, wij getweeën, wij zouden gelachen hebben. Nu ging dat ook al niet. Ik dacht aan het verregend vogeljong in zijn verlaten nest. Er past slechts een ge-grinnik voor dat alles en medelijden om de zelfoverschatting, om de aan-stellerij. Tegen de avondhemel verschemerden de verre bomen, in de was-sende duisternis verdween alle zijn. Tegen de wand van de wagen lag mijn hoofd, het moegepeinsde, het verloren hoofd. En dat ik zelf nog bestond, het werd mij een troost. Of was het geen troost, was het iets anders, iets waar er geen naam voor bestaat? Een opluchting of een wanhoop, die mij eindelijk kon doen toestemmen in haar dood. Alsof er om die toestemming ooit werd gevraagd....
